

154. De waarheidsplicht en de eis in de (buitenlandse) hoofdzaak bij conservatoir beslag

noot onder vzr. rb. Noord-Holland 15 juli 2022

MR. W.J.L. DE CLERCK

De rechtbank Noord-Holland wijst op 15 juli 2022, ECLI:NL:RBNHO:2022:6208, een vonnis in een 'opheffingskortgeding' zoals er wel meer worden gewezen. Eiseres Volga-Dnepr Logistics B.V. ('VDL') vordert opheffing van op haar bankrekeningen gelegde beslagen tot een (totaal)bedrag van bijna € 76 miljoen, alsmede een verbod op het leggen van verdere beslagen. Gedaagden, Celestial Aviation Trading Ireland Limited ('Celestial Ireland') en drie groepsmaatschappijen (geviere hierna aangeduid als 'Celestial c.s.'), voeren succesvol verweer en de vorderingen van VDL worden afgewezen.

Twee onderdelen van het vonnis krijgen in deze noot aandacht (o.m. de sanctie-aspecten van de zaak worden buiten beschouwing gelaten). Ten eerste wordt hierna ingegaan op de door de voorzieningenrechter gemaakte belangenafweging in het kader van art. 705 Rv en – als een onderdeel daarvan – de vraag of Celestial c.s. aan de waarheidsplicht ex art. 21 Rv hebben voldaan bij het vragen van beslagverlof (in het vonnis als tweede behandeld).

Vervolgens komt aan de orde de vraag of Celestial c.s. de 'eis in de hoofdzaak' als bedoeld in art. 700 lid 3 Rv tijdig hebben ingesteld. VDL betoogde dat dit niet het geval was en dat daarom de beslagen van rechtswege waren vervalLEN. Over het oordeel van de voorzieningenrechter dat een door Celestial c.s. op 17 mei 2022 voor de Engelse rechter aanhangig gemaakte procedure als eis in de hoofdzaak kan worden gekwalificeerd, valt meer te zeggen, onder meer in het licht van Brexit en de Brussel Ibis-Verordening.

De achtergrond van de zaak kan als volgt worden samengevat. In de periode van 19 juni 2017 tot en met 17 augustus 2021 zijn VDL als 'Guarantor' en (rechtsvoorgangers van) Celestial c.s. als 'Lessor' meerdere 'Deeds of Guarantee and Indemnity' aangegaan ter zake van bepaalde verplichtingen uit huurovereenkomsten voor zes vliegtuigen met (rechtsvoorgangers van) AirBridge Cargo Airlines LLC ('AirBridge') en Atran LLC ('Atran'). AirBridge en Atran maken met VDL onderdeel uit van de VDL-groep, een internationaal bedrijf voor luchtvrachtvervoer met hoofdkantoor in Moskou. Celestial c.s. zijn onderdeel van de AerCap-groep, eigenaar van de vliegtuigen in kwestie (en van andere vliegtuigen). Overigens lijkt in r.o. 2.3 sprake van een verschrijving: VDL, niet Celestial c.s., heeft zich garant gesteld.

Op 26 februari 2022 verzoeken Celestial c.s. AirBridge en Atran om de door hen gehuurde luchtvaartuigen te verplaatsen naar bepaalde vliegvelden in Spanje, Frankrijk of Ierland, naar aanleiding van de Russische invasie in Oekraïne op 24 februari 2022. Hierop volgen in hoog tempo nadere sommaties en aanzeggingen van Celestial c.s. aan AirBridge en Atran, uitmondend in een 'Termination Notice' ten aanzien van de huurovereenkomsten en – zo valt af te leiden uit het correspondentieoverzicht in het vonnis (r.o. 2.4) – een aanzegging om de vliegtuigen weer aan Celestial c.s. ter beschikking te stellen. AirBridge en Atran reageren hierop bij brieven van 6 maart en 8 maart 2022 en laten Celestial c.s., kort gezegd, weten dat de vliegtuigen beschikbaar worden gehouden op bepaalde Russische vliegvelden, maar niet kunnen worden verplaatst zonder toestemming van de Russische douane- en luchtvaartautoriteiten. Celestial c.s. vorderen vervolgens bij (twee) brieven van 15 maart 2022 gericht aan VDL, op basis van de door VDL in de Deeds of Guarantee and Indemnity gegeven garanties, betaling van de uit hoofde van de huurovereenkomsten met AirBridge en Atran achterstallige en resterende huurtermijnen (r.o. 2.6, 4.23). Verder corresponderen Celestial c.s. en AirBridge en Atran met elkaar over de Termination Notice en het ter beschikking stellen van de vliegtuigen, waarbij – zoals hierna nader wordt besproken – AirBridge en Atran uiteindelijk bij brieven van 6 en 8 maart 2022 (al genoemd) en van 18 en 21 maart 2022 hun standpunt overbrengen over de (on)mogelijkheid om de vliegtuigen ter beschikking te stellen.

Celestial c.s. vragen en krijgen vervolgens verlof om beslag te leggen ten laste van VDL ter zake hun huurvorderingen op AirBridge (ruim € 32 miljoen) en Atran (ruim € 83 miljoen). Het vonnis is op dit punt (r.o. 2.9-2.11) niet